

Eva TURNOVÁ

Plastici mi nebrání koketovat

Baskytaristka Eva Turnová po deseti letech v undergroundových PPU znova **vyrukovala s vlastní kapelou Eternity, která jí má na pódiu vrátit ženskost.**

TEXT: JAN ČÁP / FOTO: MINNA PYYHKALA

Znamená snad obnovení Eternity, že už ti The Plastic People of the Universe nestačej?

Když začneš být součástí něčeho, co jsi sám nevytvořil, stejně tě to pohlcuje a pak přijde chvíle, kdy si řekneš, jestli vlastně tímhle způsobem dochází k úplnému naplnění. Jestli se v tom sám se sebou trochu nemíjíš a jestli to s tebou, tak jak jsi, úplně souzní.

Takže ti v Plasticích schází prostor?

Mně v Plasticích vůbec nic neschází, je to pro mě čest, že tam hraju. To, že znovu koketuju s projektem Eternity, nemá nic společného s tím, že by mi něco vadilo. Nastoupit místo Mejly Hlavsy byla jedna z drzostí, která mi v životě vyšla. A jakmile někam vstoupíš, už neřešíš, jestli je to takzvaně správně, nebo ne, protože jsi toho součástí, žiješ to a nemá smysl o tom

pochybovat. Nedávno jsem ale přišla na to, že v kapele ztrácím ženskost. Za těch deset let se ze mě čím dál víc stává takovej chlapák. Ženskej prvek jsem tam sice vnesla – určitej katalyzátor a zjemnění snad –, ale časem se ty hrany obrousí a všechno se to tak nějak po chlapsku srovná.

Jako že si před tebou pánové třeba prdnou?

Nejen to! Musím třeba taky tahat aparát! Není tam taková ta ženská útlocitnost, po který se mi nejdřív vůbec nestýskalo. Třeba po patnáctihodinovém letu a šesti hodinách v autě jsme odehráli koncert na Tchaj-wanu. A jak jsem se při přidávku hrnula na pódium, tak jsem se bouchla do hlavy o kovovej roh balkonku, protože tam je všechno nízký, a celej přídavek mi tekla z hlavy krev. Pak jsme odjeli do hotelu a já si vzala svůj druhej neurol v životě a říkala si, že

se pravděpodobně už neprobudím. A samozřejmě mi nikdo ani nezavola. Kdybych hrála v ženský kapele, tak by mi spoluhráčky na pokoj volaly každých pět minut. Zase by to ale bylo neupřimný. Vlastně se mi na Plasticích líbí, že tam nejsou ty umělý starostlivosti.

Znáš tu reklamu na whisky, jak člověku padá na hlavu kláda a on si promítne svůj život? Co by bylo v tvém promítání?

Neznám, ale s Vráťou Brabencem jsme se nedávno bavili o tom, že když člověk umírá, tak se mu nejspíš nevybaví, co má za školu nebo kde bydlel. Ale třeba nějaký sotva postřehnutelnej pohyb něčí ruky, který se ti kdovíproč vtisknul do paměti. Jako když neznámá holka v publiku mávne šátkem. Takže by to nejspíš byl film detailů.

Jakým by asi začínal?

Třeba jak jezdím na koloběžce na terase ve Veletržní strašně dlouho jedním směrem, poněvadž to byla hodně dlouhá terasa. Jak sbírám dědovi špačky od cigaret před barákem, aby si z nich pak ubalil cigaretu, a taky by tam bylo, jak Prahou projíždí přehlídka tanků a já si myslím, že to je kvůli mým narozeninám, protože je mám 9. května. Píšu teď autobiografii, a jde to výborně, protože mi začíná fungovat dlouhodobá paměť. Ještě líp jsou na tom ale kluci v kapele. Pamatují si, jak se jmenovala řeznice u nich v ulici v roce padesát, ale nepamatují si, že mi to ten den říkali už třikrát.

A co se ještě vybavuje tobě?

Najednou i vůně a právě ty detaily. Jáka byla zima, když jsem vytahovala šper-

hákem z telefonní budky padesátník, jak se na poličkách v samoobsluze pyšnily jen dva druhy jogurtů. Úsměv mámy, která stála v koženkový šatovce a krešlakových botách ve dveřích kadeřnictví a čekala na svoje zákaznice. A významné pohledy jejích kolegyň a jejich „máma je vzadu“, protože „vzadu“ bylo ve skříňkách vždycky všechno, co tenkrát nebylo k sehnání. Dost často jsem byla i u babičky a ten dvojí svět, dobrodružství na jedny straně a klid na druhé, se ve mně přetahuje pořád.

Pamatuju si dost podrobně i chvíle ponížení, kdy na lyžáku holky chodily tajně na záchod na uherák a řekly mi, že si jdou zkontrolovat menstruaci. Neměla jsem moc sebevědomí, chodila jsem v mámině pod-

prsence, ze který někdy lezl drát. A s podpatkama, na kterých jsem přepadávala, jsem vypadala dost směšně a asi jsem se tak i cítila. Nebo naopak.

A kdy se to změnilo?

Když jsem měla prvního kluka, a ten mi nosil knížky, kterým jsem rozuměla, a byl to najednou blížkej svět, protože ve škole jsem byla se svýma otázkama na spolužáky, jestli „dávají přednost rozumu před citem, nebo citu před rozumem“, dost divná. Vladimír mi nosil Skácela, Holana, Koláře, Sillitoea, Solženicyna a já jsem všechno prožívala. Takže když jsem četla Jeden den Ivana Děnísoviče, dávala jsem si každý den jen dvě stě gramů chleba. Dneska už knížky vnímám filtrem zkušeností. Je rozdíl číst Citadelu ve čtrnácti a dneska. A s tím sebevědomím to samozřejmě změnil i sex. A to, že mi splaskly pubertální tváře. Často jsem chtěla působit utrápeně a tragicky, ale tváře to vždycky zkazily a působila jsem zlostně a nafouknutě.

Četl jsem od Emila Hakla alias Jana Beneše román Intimní schránka Sabriny Black, kde vystupuješ jako hlavní hrdinka. Pamatuju, jak autor líčí tvoje snad averský rysy, ale v knihovně to maj půjčený, tak jsem si to nestih ověřit.

Ono je to i vyprodaný, ale volala jsem Honzovi a že prý to vyjde znovu. Přepisuje to, tak jsem se ho ptala proč, poněvadž mně se tohle od něj líbí nejvíc, a on říkal, že...

... „že už v tom novém vydání nebudeš“.

Naopak. Budu tam prý v lepším světě. On ten román napsal v době, kdy jsme se rozešli, takže mě tam trochu popisuje jako protivnou, což je nakonec snad i pravda. Akorát že sám sebe tam popisuje jako strašně autentickýho typu, kterýho nikdo kolem nechápe. Ta fikce, mám dojem, je tam trošku na jeho příkrášlení a mě mírně

- Kdybych hrála v ženský kapele, tak by mi po
- takovým úrazu spoluhráčky volaly na pokoj
- každých pět minut. Zase by to ale bylo neupřimný.

denuncuje. Ale to nevdá, ta knížka je fakt pěkná. Skvěle rozkrejvá svět reklamek.

On myslím psal, že máš asiatský lícní kosti. Mně zas připadá, že máš oči jako zpěvačka z Blondie, Debbie Harry.

Díky moc. Když jsme byli s Plastikama v New Yorku na benefiční aukci amerického undergroundu, kde se třeba dražila ky-

tara Sonic Youth – mimochodem jsem pod to napsala telefonní číslo našeho bubeníka a cifru padesát tisíc dolarů – tak v tomhle prostředí jsem se neseznámila jen s Lenym Kayem od Patti Smith. Zpívala tam právě Debbie Harry a já na ni tančila. Vypadala v obličejí nádherně a zbytek byla taková skříňka. Ale to vůbec nevádí, že jo. Já taky malinko tloustnu.

Ona to Debbie taky nemá moc veselý...

Jak „taky“? Vždyť já to mám strašně veselý. Nedávno jsem dělala konkurz na talk

Když mě partner kritizuje, tak to špatně snáším a často si vyberu někoho, koho budu radši kritizovat sama. Navíc vyžaduju spousta pozornosti.

show na Nově. Doma jsem si dala pět kapek něčeho, co jsem si pamatovala, že mi jednou podezřele spravilo náladu, když mi to předepsali na ledvinovou koliku. Což byl opiát Tramal.

A nepomoh?

To jsem si měla spíš dát panáka. Přijela jsem tam úplně vytřeštěná, místo „Varhan Orchestrovič Bauer“ jsem řekla „Varan“ a pak už jsem v hlavě slyšela akorát takový „hú“. Měl to být Kraus, jakože úderný otázky, ale dopadlo to spíš jako trochu slabší Na plovárně. To jsem snad klukům v kapele ani nemohla říct, že jsem zkoušela moderovat na Nově.

Co by ti Vráta jako guru na tom moderování asi vyčítal?

Vůbec nic. Vráta je laskavej, jsem takovej jeho syn, ale to je na jiný vyprávění. Cítím tam bezpodmínečnou lásku. Kdybych řekla, že si myslím, že bych měla dělat moderátorku na Nově, tak by akorát řekl: Myslíš? Kdyby to neřek jako tázací větu, ale jenom Myslíš –, tak by to bylo špatný.

Jak ses vlastně dostala k muzice?

Když jsme s mámou našly na ulici osm set korun, rozbalily se před náma jako koberec a máma mi koupila kytaru a tričko s Mickey Mousem. Druhá kytara byla od převozníka Pepy, který převážel lidi do pražský zoo. Jednou mi dal kytaru s rubínem. Druhý den mě měl učit hrát španělský akordy, jenže plaval z hospody do svojí převoznický budky a utopil se. Možná proto struny dodnes nedomačkávám.

Cos vlastně tenkrát poslouchala?

Já jsem měla divoký kombinace. Ve třinácti Abba a Patti Smith, Simon a Garfunkel, v patnácti Yes, Beatles, Jethro Tull, v šestnácti Blue Effect, Rolling Stones, v sedmnácti Black Sabbath, Kubiška a Bowie. V osmnácti Yello a Yazoo, Bronski beat, Art of Noise, Frank Zappa, King Crimson a do toho Pražský výběr...

Hrajou dneska nějaký český kapely, který bereš?

Jo, desátýho jdu na Muchowa. Začínám zase pokukovat po tom, co tu dělají ženský. Takže sleduju Dusilku, Načevu. Pohybuju se v undergroundovým prostředí, kde jsou Garáž, Echti a Plasti-ci, a na druhou stranu mě vlastně hodně přitahuje ten jemnej a přitom silnej ženskej svět. Ženy v sobě mají dneska hodně mužskýho potenciálu. Ale přitom pořád touží najít správnýho chlapa, tu náruč. Jenže chlapi mají v sobě zas hodně toho ženskýho potenciálu. Takže tyhle druhy po sobě touží, ale už do sebe vůbec nezapadají. V mým projevu s Eternity tohleto snad v textech i hudbě se mnou víc koresponduje.

Mluvíme o undergroundu, ale dneska kolikrát nevíme, co si pod tím kdo představuje.

Já jsem v sobě něco takovýho vždycky vnímala, ať už to mělo jakoukoli podobu a průběh. Nejdřív to byl soukromý protest vůči okolí, který mi dávalo najevo, že jsem k něčemu. Máma mě v dobré vůli přihlásila na hotelovku a my tam pořád něco pekli s rouškama na hlavě. Tak jsem si večerně dělala konzervatoř, intenzivní kurz jazykovky, a v noci chodila tahat s disidentama pytle na nádraží za sto čtyřicet korun na noc. Skončila jsem v pět ráno a od desíti šla na Národní na kurz angličtiny, až jsem si udělala státnici. Pak jsem dělala v Chuchli servírku mezi bookmakerama, než spadnul vedle mě strop, tak jsem odešla.

To je ta hospoda u šraněk?

Jo, Hotel Stop. Naštěstí jsem zrovna byla v kuchyni. To mi bylo sedmnáct. Byl to všechno takovej drsnej svět, kterej mě síce nějak formoval, ale snad nezdeformoval. A když jsem začala hrát v DG 307, tak nevím, jestli to byla kombinace hravosti a vášně v hudbě i textech, temná tonalita, nebo sklepy, kde jsme zkoušeli, které mi připomínaly prostředí, kde mi bylo stejně kdovíproč vždycky nejlíp. Nějak smysluplně se mi v undergroundu uzavřel nějaký

kruh, po jehož obvodě jsem do té doby žonglovala sama. Dneska ale je to s undergroundem kolikrát nepřehledný, tak si spousta lidí na underground formálně hraje. Pro mě underground znamená nechtít být poplatnej ničemu jinýmu než sobě, i za tu cenu, že nebudeš ve společnosti ten, kdo takzvaně „uspěl“.

Když jsem tě poznal na anglistice, měla jsi za muže Davida Matásk. Mluvíte ještě spolu?

Vůbec, i když on je vlastně na platformě Národního divadla jako my se Stoppardovým Rokenrolem. S Davidem jsme asi měli šanci ten vztah pořádně naplnit, ale byli jsme dost mladý. On hrál divadlo večer, já přes den studovala a každé jsme si vyrobili vlastní mikrosvět. Prostě svět se

EVA TURNOVÁ * 9. 5. 1964

- ▶ zpěvačka, baskytaristka, skladatelka, textařka, herečka a překladatelka
- ▶ působila ve skupinách *Odvážná srdce* (1989-1993), *DG 307* (1995-2001), *Zbytky charismatu* (1997-1999) nebo *Eternity* (od roku 2000).
- ▶ po spolupráci s Mejlou Hlavsovou na projektu *Šílenství od roku 2001* hraje a zpívá s legendární skupinou *The Plastic People of the Universe*
- ▶ absolvovala studium angličtiny a češtiny na FF UK v Praze, oba jazyky vyučuje, příležitostně hraje ve filmu (*Kanárek*, *Cabriolet*), tlumočí, má dceru Johanu.

Až vyjdou Eviny paměti, dozvíme se, jaký je dramatik Tom Stoppard zábavný hostitel. Na snímku pro britská média pózuje i Vratislav Brabeneč, zakládající člen PPU.

vším všude, takže se to pak zamotalo, až jsme z toho oba vycouvali, protože jsme si asi mysleli, že takovej vztah najdem za každým rohem. Ale ono to tak není. Byli jsme spolu šest let a byla to pro mě velká inspirace a zároveň zázemí. Pak pro mě dlouho chlapi byli buď inspirace, a to byly často typy, se kterými moc nešlo žít – ať už kvůli tomu, že nejsou schopný se nechat zaměstnat, nebo z jinýho důvodu. Anebo vytvářejí to zázemí, a druhá strana mince často je, že jsou dost neinspirativní.

Hele, smažené kvěťák děláte doma výbornej, vychovala jsi prima dceru, ale taky zrovna nepůsobil jako nějaký zaručený zázemí.

Já jsem se celkem dost usadila, ale spíš jsem někdy obtížná. Když mě partner kritizuje, tak to špatně snáším a často si vyberu někoho, koho budu radši kritizovat sama. Navíc potřebuju spousta pozornosti. V tom jsem pořád stejná, jen si to víc uvědomuju. Třeba Radim si tady tuhle povídal s kamarádkou o hlívě ústříčný a já k tomu neměla co říct. A oni, že se může pěstovat ve sklepech, a kamarádka, že i na slámě, a já pořád nic a říkám si: To se budou o tý hlívě bavit hodinu? takže to ve mně rostlo, až ze mě pak vylítlo, že hlívu jsem vymyslela já. A samozřejmě se na mě oba dívali jak na blázna a ptali se, kde jsem ji vymyslela, a já že na ruským táboře.

Když mluvíš o chlapech jako inspiraci. To tě tedy lákaj typci, který něco vytvářej? Sleduju tě přes dvacet let a ani si už nepamatuju, jak se všichni jmenovali.

No, každé jinak, že jo.

Jak matoucí!

Mí partneři často nebývají moc adaptabilní, někdy skoro s nulovým pudem sebezáchovy. Možná je to trochu póza, ale ta je docílená takovou nutkavostí, že si nemůžou pomoci, a to mě fascinuje. Ta nepřizemnost. V jejich jednání je i velkorysost, kterou já mám strašně ráda. S tím ale souvisí to, že například nechodí do práce a já se v tom pak hrozně melu, protože nevím, jak dlouho to bude trvat a jak dlouho to mám vydržet. Jestli to mám akceptovat, když je to na úkor mýho teritoria. I já chci mít svoji lehkost, a jakmile bojím o lehkost, tak se z toho stane tíha.

To ti asi hodně změnilo život, když se před sedmnácti lety narodila Johanka.

Hodně jsem se zklidnila, i když jakmile jsem ji odkojila, odjela jsem na tři neděle do Tibetu, kde jsem dostala vysokohorskou nemoc se vším všude, včetně ztráty orientace a pěny u pusy. To už jsme spolu s Karlem Dobrým nebyli. Těhotenství jsem ale měla krásný. On se o mě hrozně staral. Odjeli jsme na čas do Norska, protože Karel tam dostal herecký angažmá, a chodili jsme každý den do bazénu, stopovali a bylo to strašně

romantický, i když dělal hrozný kraviny, tak je dělal s grácií, kterou má v sobě pořád. Minulej tejdén mi řekl, že jsem „trochu tělnatá“, ale taky s grácií.

Takže se vidáte?

Jen párkrát do roka. Jak se Johanka narodila a my byli najednou entita tří lidí, tak to prostě přestalo fungovat a já měla ty přizemní nároky, který on už teď taky akceptuje.

Přizemní nárokama myslíš peníze na nájem?

A taky na jídlo. Karel byl v té době strašně rozlítanej, bylo mu dvacet tři a já ho pořád nutila dělat reklamu na rádiu, čemuž se on hrozně bránil. Takže jel do rádia a namluvil tam reklamu za pět set. Za tři stovky koupil svíčky a za dvě s nima přijel domu taxíkem. A když jsem tam dorazila já, tak je všechno na uvítanou zapálil. Myslím, že jsme se tenkrát hrozně dusili. Pak jsme se časem rozešli a já jsem se rozhodla, za pomoci babiček, že Johana, přestože žijem zatím jen spolu, bude mít rád a že se naučím mít systém, což je samozřejmě těžký. Tak se mi nějak povedlo vychovat dítě a rozmazlit ho jenom trochu, a přitom dělat věci, na který si myslím, že mám talent, což je fajn. Možná jsem přišla o šanci začít s nějakýma svýma projektama dřív, což nevádí, na to asi není nikdy pozdě. ■

FOTO: PAL JANSEN / WWW.PALJANSEN.COM